

Слобожанщина в другій половині XVII ст.	
Слобожанщина - історична область, яка охоплює території сучасних Харківської, Сумської (південні райони), Донецької, Луганської областей України, частину Воронежської, Білгородської та Курської областей російської федерації	
Заселення	Спочатку - незаселені землі, які належали Московії Заселяється в середині XVII ст. в основному українськими козаками й селянами та кріпаками-утікачами з Московії. Основні хвилі колонізації: XV — початок XVI ст.; перша половина XVII ст. (наслідок козацько-селянських повстань); після поразки козацької армії під Берестечком (доба НВВ) і під час Руїни (наймасовіший етап, переважно вихідці з Правобережжя)
Особливості розвитку	Для заохочення переселенців московський уряд надавав певні свободи — «свободи» , зокрема звільнення від податків. Міста: Острогозьк, Суми (1652 р.), Охтирка, Харків (1654 р.). Підпорядковувалася білгородському воєводі, посади гетьмана не існувало . Сформовані п'ять полків : Острогозький, Харківський, Сумський, Охтирський, Ізюмський. Полковники обиралися на полкових козацьких радах і затверджувалися царем; займали посади пожиттєво , мали ті самі повноваження, що й у Гетьманщині. Полкова старшина обиралася довічно. Полковники підконтрольні білгородському воєводі.

Соціальна структура й господарство Лівобережжя та Слобожанщини в другій половині XVIIст.	
Соціальна структура	1. Козаки — привілейований стан: особисто вільні, звільнені від державних податків і повинностей, могли вільно проживати в містах і займатися ремеслом, торгівлею, промислами, мали спадкове землеволодіння, підлягали власному суду. Обов'язок — нести військову службу за власний рахунок. Українська шляхта — панівний стан українського суспільства, на якого поширено старшинські права та привілеї. Духівництво — привілейований стан; верхівка духівництва, монастирі мали великі землеволодіння та залежних селян на них. Міщанство — напівпривілейований стан: мало права й привілеї на самоврядування, становий суд, заняття ремеслами, промислами й торгівлею, але повинно було сплачувати податки та виконувати повинності на користь держави. Селянство (посполиті) — найчисленніший непривілейований стан: унаслідок Національно-визвольної війни отримало особисту свободу й право змінювати місце проживання, але не мало спадкової власності на землю. Працювали на старшину, шляхту й монастирі, сплачували податки продуктами й грошима. На Слобожанщині сплачували податки до царської скарбниці
Сільське господарство	Форма землеволодіння на Слобожанщині – займаницина . Переселенці на Слобожанщину займали стільки землі, скільки були у змозі обробити. Вирощували зернові (жито, пшениця, ячмінь, просо), горох, городину, технічні культури (коноплі, льон, тютюн тощо), займалися

Запорозька Січ у другій половині XVII ст.	
Особливості статусу	Відігравала роль захисника від турецько-татарських нападів. Унаслідок масової втечі населення з Правобережжя збільшилася кількість запорозьких козаків. Часто <i>відігравала роль опозиції гетьманській владі</i> за підтримки Москви. За Андрусівським перемир'ям 1667 р. контролювалася і Московською державою, і Річчю Посполитою; «Вічний мир» 1686 р. передав Запорозьку Січ у виняткове підпорядкування Москві. 1663-1667 рр. - на Чортомлицьку Січ відправлені московські війська, що мали стежити за подіями на Січі, а від 1686 р. починається будівництво московських фортець на Запорожжі.
Господарське життя	Грунтувалося на промислах (полювання, рибальство, бджільництво) і скотарстві. Хліборобство не набуло значного розвитку через набіги татар. Основна форма господарювання - хутірські господарства й зимівники. Високий рівень ремісничого виробництва. Торгівля з Правобережжям, Гетьманщиною, Річчю Посполитою, Кримським ханством, Туреччиною. Вивозили мед, хутро, шкіри, рогату худобу, коней, закуповували сіль, хліб, зброю, боєприпаси, тканину

Діяльність отамана Івана Сірка	
Іван Сірко походив із подільської православної шляхти, у 1658— 1660 рр. був вінницьким полковником. Тривалий час жив у Мерефі Харківської області. Помер у 1680 р. в Україні	
Особливості діяльності	1. 15 разів обирався кошовим отаманом Запорозької Січі. 2.Провів близько 60 битв проти військ Туреччини, Кримського ханства, ногайських орд і жодного разу не зазнав поразки. 3.Визволив із рабства близько 100 тис. полонених. 4.Не склав присяги на вірність царю в 1654 р., але протистояв гетьманам І. Виговському та П. Тетері через їхню пропольську політику. 5.Після Андрусівського миру 1667 р. перебував в опозиції Москві. - Брав участь у козацько-селянському повстанні на Слобожанщині (1686 р.) і Правобережжі (1671 р.). 6.Був заарештований царськими урядниками (1672 р.) і відправлений до Сибіру, проте незабаром його випустили на вимогу польського короля з огляду на потребу очолити боротьбу з турецькою армією. 7.Брав участь у чигиринських походах. 8. Підтримував дипломатичні відносини з Москвою, Річчю Посполитою, Туреччиною
Значення діяльності	Намагався активно впливати на події в Україні, проте це не завжди сприяло укріпленню української держави; відіграв важливу роль у боротьбі українського народу з татарами й турками, за що став героєм народних пісень, легенд і художніх творів